

Galesia **Pol re Galesia yokwori tatame** **remne basrasem siglow.**

Kiyi late tuma.

Gwor siglow Pol re basrasen Galesia yokwok temenem God rene omuteke habobem tatame remne newopitim. Galesia yokwo et Turki nowselke tetane.

Polkene agerbo tamekene rem God Reri Tuma wesowen sewurbem, nugwape agerbo agerbo tatame, rem God rene omuteke habobem. Juda tame etem mere, rem God rene omuteke habobem. Rane Juda tame, rem God rene omuteke habobem tame, rem op wem. Juda bo tame rem God rene omuteke habote, rem Moses Reri Wule kirkir sete, et yenbo. Op wem, rem Pol rekene ei negwobem. Opkap Pol re Galesiari God rene omuteke habobem tatame remne op basrasem. Yike tatame rem Jisas rene omuteke habote, God re remne sene poten rem pow tete. Rem Moses Rene Newom Wule sebo o rem be sebo, God re etop be habobo.

Rane tame rem Juda bo, God rene omuteke habobem tame rem remne op wem. Rem Juda remri wule sen mare tumas kutete. Pol re remne sewayen op wem. Nem Jisas rene omoteke habote, God re late, nem yenbo tete.

Pol re Jisas Reri Werasen Yim Tame, eker re tuma sekene webem. Re Galesia kwomri God rene omuteke habobem tatame remne op wem. Kem agerbo wule kap sete. Kem Juda remri wule

o warege remri wule kap sete. Kem Jisas Kraiss eterri wulewou sete. Kem eterne omuteke habote, kem pap metbo wule kebese ek nenbet. Pol re remne etop basrasem.

God re Pol rene lebam, re reri yaku nente.

(Sapta 1:1–2:14)

¹ An Pol, an Jisas reri werasen yi tame, eker an Jisas Kraiss Reri Tuma Yenbo wesowbo. Yike anne Jisas Reri Werassen Yim Tame be wem? Yike rem Jisas Reri Werassen Yim Tame remri yaku anne be nente werasem? Yehow. God re Jisas rene wow sene newom, re sele mei mesegenen sene wayen sim. Eker, Jisas Kraiskene Apiy Godkene, rep anne werasen yin repri yaku nente. ² Aren, arenkene tetane God rene omuteke habobo mase nem kemne, Galesia yokwori God rene omuteke habobo tatame, nem kemne gwor siglow basrasbo.

³ Apiy Godkene nemri Haneyen Jisas Kraiskene rep kemne pap meten kwobo late, kem pap yenbo temente. ⁴ Kraiss re nemri Apiy God reri wem tuma heyar meten nenem, re neremri yaper nen woske sam. Nem wule yaperke sate nenbem, re nemne habon kwobo lan sam. Eker nem nowselri wule yaper kebese mesegenbo. ⁵ Nem God reri sig bukri kwokwos kwokwos som webet. Et sekenewai.

Tuma Yenbo wuriwou tetane.

⁶ An danekene sekem. God re kemne wepoten Kraiss eterke kemne pap meten kwobo lam. Sene kem rene agetage mesegenen agerbo tuma metbo.

⁷ Agerbo tuma yenbo be tetane. Bokem! Krai Eterri Tuma Yenbowou tetane. Rane tame rem kemri wuribai nalgwobo. Rem Krai Reri Tuma Yenbo teitkwunen agerbo tuma webo. ⁸ Metye. Kem agerbo tuma kap mette. Nemri kemne kiyi wesowbem tuma et Jisas Krai Eterri Tuma Yenbo. Kem etop meten omuteke habote. Nerem o God eterri kwomri tame etem, nem kemne agerbo tuma wesowte, er tuma re nerem kiyi wesowem tumakap bo, an selbo, God re nemne ker kwomke seitte. An etop webo. ⁹ Kiyi nemri kemne wem tuma an kemne sene wete nenbo. Tame rem kemne agerbo tuma wesowte, er tuma et kerem kiyi omuteke metem tumakap bo. An selbo, er tame remne God re ker kwomke seitte tetane.

¹⁰ Kem map habobo? Ari kemne webo tuma, tame rem meten anne okbop tete, eker an etop webo? Yehow. God re ari webo tuma okbop tete, an etop selbo. Metye. Tatame rem anne okbop tete, an etop selte wem, an Krai reri yaku nen tame be tete wem.

Pol re Jisas reri werasen yi tame tem tuma.

¹¹ Ari gesmase, an kemne webo. Ari kemne kiyi wesowbem Tuma Yenbo et tame etemri tuma bo. ¹² Yike anne er tuma be wesowem, anne be peikem? Yehow. Jisas Krai eter, re anne er tuma wesowem.

¹³ Kem metem, kiyi an Juda etemri wule heyar semenem. Semenem, an God rene omuteke habobem tatame remne yapersubuwai nenbem. An remne pap be metbem. An yaku bukri keren remne yaper nenbem. Kem etop metem. ¹⁴ An

Juda wule heyarwai meten semenem. An yei-waregeri wule muresen nenbem. Eker, ari nowu nowu rem Moses Reri Wule poten nenenskap, remri purerekap an ab teitkwunmenem.

¹⁵ God re pap meten kwobo labo tame. An kugene yagenek temenem, re anne pap meten kenem. Re anne wepotem, an reri yaku nen tame tem. ¹⁶ Op tem, God eterri wuribaikere re Reri Yen, Jisas, rene anne peteram. Op nenem, an Jisas Eterri Tuma Yenbo Juda bo tatame remne wesowte yaku potem. Er yaku an potem, an agerbo tame remne be lasyin remri wuribai purere be wemet kametem. Yehow. ¹⁷ An Jeruselem kwom be yin kiyi tem Jisas Reri Werasem Yi Tame remkene tuma be namrebem. An remne be lasyim. Yehow. Agetage an Arebia nowselke yin tem, sene an Damaskus kwomke yin tem.

¹⁸ Nabe mur yimke, an Jeruselemke ek yin Pita rene lasyim. An eterkene tuma namren yabel letpeis tewo eis kere (14) eterkene temenem. ¹⁹ Etek temenem, Haneyen Jisas reri mase Jems eternewou an lam. Agerbo Jisas Reri Werasen Yim Tame an remne be lam. ²⁰ Ari kemne basrasbo tuma et tuma sekene. An be yikokobo. God re lekkek tetane, re mettene, an kemne sekene webo.

²¹ Sene an Siria nowselri kwomkene Silisia nowselri kwomkene an etek yim. ²² Juda nowselke tetane God rene omuteke habobo tatame rem ari bitmi be lamenem. ²³ Agerbo tame rem remne anne wesowbem, rem op metmenem. Pol, kiyi re God rene omuteke habobem tatame remne yaper subu nenbem, re Jisas rene omuteke habobo wule teitkwunte wem. Sene re er wule

heyar meten wesowbo. Rem etopkap metmenem.
²⁴ God re anne etopkap nenem, eker rem God reri sig yenbo webem.

2

Agerbo Jisas reri werasen yi tame rem Pol rekene wuribai wuriwou tem.

¹ Nabe letpeis tewo eis kere (14) yim, nes Barnabas rekene Jerusalemke sene ek yim. An Taitus rene kirkir panen nem etep yim. ² God re anne werasem, eker an yim. An Jerusalemke temenem, an God rene omuteke habobo tatame remri keryen tame etemwoukene sin namrebem. Sange tame rem nemri namrebem tuma be metem. Ari Juda bo tatame remne tuma wesowbemkap, an God rene omuteke habobo tatame remri keryen yen remne etop wesowem. Rem ari kiyi nenem yaku, gwopte nenbo yaku rem kap nasweite, eker an remne heyar wesowem. Er kiyi nenem yaku bupo kap tete, an etop habom. ³ Ari anepoi tame, Taitus, re arenkene tetane. Re Grik tame, re Juda tame bo. Rem nemne op be wem, nem reri mare tumas kutete. Yehow. ⁴ Rane tame rem yikokon God rene omuteke habobo tamekap ten rem elen me yan wuran neremkene simenem. Nem Jisas Kraiss eterke bogtene, nem kiyiri wule, God re Moses Rene Newom wule, mesegenen nem wule ager setene, nem heyar tetane. Rem habom, kiyiri wule re nemne sene keikerete. Eker er tame rem Taitus rene mare tumas kutete wem. ⁵ Nem remri tuma kirkir be temke, rem Taitus rene mare tuma be kutem. Nem habom, God Reri Tuma Yenbo re agerbokap sene kap tete, kem wule yenbowou sete.

⁶ Sange tame rem rane God rene omuteke habobo tame remne keryen yen webu. An etop be habobo. God re tame remri sig be habobo. Re aboyei tame remne wule wuriwou nenbo. Er God rene omuteke habobo tatame remri keryen yen rem ari nenbo yakukap metem, rem anne be nasweyem. Yehow. Rem kirkir tem. ⁷ Rem ari nenbem yaku lam, rem op wem. God re Pita rene werasen re Tuma Yenbo Juda tatame remne wesowbo. Pol eter mere, God re rene werasen re Juda bo tatame remne Tuma Yenbo wesowbo. Op wem. ⁸ Ekeya. God re Pita rene kitimena newon rene werasem, re Juda tatame remne God Reri Tuma Yenbo wesowbo. Etopkap, God re anne kitimena newon werasem, an Juda bo tatame remne God Reri Tuma Yenbo wesowbo. ⁹ Jems, Pita, Jon remne tatame rem God rene omuteke habobo tatame etemri nawo seg webu. Er tame mur rem metem, God re anne er yaku bukri newom. Eker rem nesne Barnabaskene narpoten op wem. Nem wuri yaku nen tamesip. Kep Juda bo tatame remne Tuma Yenbo wesowte. Nem Juda tatame remne wesowte. Rem nesne etop wem. ¹⁰ Rem nesne tuma wuriket op wem. God rene omuteke habobo wosbaskene bo tatame remne kem pap meten kwobo late. Etop wem. Er wos an kiyi habon yaku bukri remne kerem. An etop som nente selbo.

Pol re Pita reri nenbemkap lam, re rene tuma putuwem.

¹¹ Yuri an Antiok kwomke temenem, Pita re etek yam. Yam, an rene tuma putuwem. Reri nenem

wule et yaperwai, eker an tatame etemri bitmik rene tuma putuwem.

¹² Reri nenem yaper wos re gwopkap. Pita re Antiokke temenem, re Juda bo God rene omuteke habobem tatame etemkene heyar sin awos abem. Jems re Jeruselem kwomri God rene omuteke habobo Juda tame rane remne werasen rem Antiokke yam. Pita re God rene omuteke habobem Juda tame remri tuma akem, re Juda bo God rene omuteke habobem tatame remne mesegenen remkene awos sene be sin am. God rene omuteke habobo Juda tame rem op webo. Juda bo God rene omuteke habobo tame rem Moses Reri Wem Wule, mare tumas kutebo wule, rem be nenbo. Rem God Re Moses Rene Newom Wule nugwape be nenbo, et yaper. Eker Pita re op metem, re aken Juda bo God rene omuteke habobo tame remkene awos sene be sin am. ¹³ Re aken mesegenemkap, nugwape God rene omuteke habobem Juda tame rem kirkir etop nenem. Barnabas eter mere, re aken Juda bo God rene omuteke habobem tatame remne mesegenem. ¹⁴ An lam, rem Tuma Yenbori wule sekene heyar be semenem. Eker an nugwape tatame etemri bitmik Pita rene tuma putuwen op wem. Ne Juda tame. Ne God rene omuteke habobo tame, ne God Re Moses Rene Newom Wule mesegenem, ne Juda bo tatame remri awos abo wule sem. Op nenem, mapurke ne op webo? Juda bo tatame rem God rene omuteke habote, rem Juda etem nenbokap kirkir nente. An rene etop wem.

Jisas Krai rene omuteke habobo

tatame aboyei, etemwou God re labo, rem tatame yenbo.

(Sapta 2:15–4:31)

Tatame rem Jisas rene omuteke habobo, etem rem tatame yenbo.

¹⁵ Ari kemne webo tuma et sekene. Nemri nawo rem nemne wurem, nem Juda tame beig tem. Juda bo tatame rem wule yaper nenbo tame, nem etemri tame beig bo. ¹⁶ Nem mettene, Jisas Krai rene omuteke habobo tatame etemnewou God re remne tatame yenbo webo. Moses Reri Wule sebo tatame, er tatame God re remne tatame yenbo be webo. Nem Juda tame, nerem mere. God Reri Moses Rene Newom Wule, nem er wule heyar sete, God re nemne tatame yenbo be wete. Nem Krai Jisas rene omuteke habobo, eker God re nemne tatame yenbo webo. Moses Reri Wule sebo tatame rem yenbo be tete. ¹⁷ Otkap, nem Krai rene omuteke habon eterkene temente, God re nemne tatame yenbo wete. Nem late, nem yaper wos som nenbo, Juda bo tame etem nenbokap nem etop nenbo. Op late, nem kap op wete. Krai re nemne sogwul sen nem yaper wos nenbo. Nem etop kap wete. Buposubuwai. ¹⁸ Metye. Moses Reri Wule an teitkwunem. An er wule sene sete, an wule biragiyebo tame tete. ¹⁹ Kiyi Moses Reri Wule an nenlaweyem. Er wule re anne pen sam. Op tem, er wule re anne sene be keikeretene. An God rene omuteke habom, an heyar sene tem. Rem Krai rene me kwuren peikeren sam, aren mere, an kirkir etek sam. ²⁰ Otkap, gwopte an tetane, ari kiyi temenemkap an etop sene be

nenbo, Krais re ari wuribaike tetane. Sene be was be was an nenbo, an God Reri Yen eterne omuteke habon ek nenbo. Re anne pap yewon anne kwobo lan sam. ²¹ God re nemne pap meten kwobo labo wule an be nasweite. Tatame rem omuteke som be habobo, rem Moses Rene Newom Wulewou sebo, God re remne sene be potte. Metye. Tatame rem Moses Reri Wule sen yenbo tete wem, Krais re bupo me sate wem.

3

Moses Reri Wule sebokene omuteke habobo wulekene.

¹ Kem Galesia yokwori tatame, kem wor tetane tatame. Jisas Krais rene rem mek peikeren samkap, kem etop heyar kiyi metem. Et kerem yin lek labokap lam. Mapurke kem sene agerbo wuribai potem? Kemri wuribai yike nalgwomem? ² An kemne tuma wuri wemette. Kem Moses Reri Wule nenemke, God re Reri Wow kemne ek newom o? Yehow. Kem God Reri Tuma meten Jisas Krais rene omuteke habomke, God re Reri Wow kemne eker newom. ³ Berke nenem, kem wor ten wule yenbo mesegenem? Kiyi kem God rene omuteke habom, God re Reri Wow kemne newom. Sene kem rene mesegenen op webu. Nemri kitimenak nem God rene omuteke habobo tatame ek tetane. ⁴ Kiyi kem mus bukure metbem, kem bupo me metem o? Yehow. An op habobo. Et mus kem bupo be metbem. ⁵ Berke God re Reri Wow kemne newom? Berke God re kitimenakene bukure was kemne nenbem? Kem Moses Reri Wule meten nenbemke, God re kitimenakene bukure was kemne nenbem

o? Yehow. Kem Kraisi reri Tuma Yenbo meten omuteke habobemke, re kemne eker heyar nenbem.

⁶ Nemri warege Abraham, re etopwou nenbem. Eter mere, re God rene omuteke habobem tame. God reri siglow tuma op webo. Abraham re God Reri Tuma meten omuteke habom, God re etop lan op wem. Abraham re tame yenbowai.

⁷ Kem heyar met. God rene omuteke habobo tatame, etem rem Abraham eterri yennan sekene.

⁸ Kiyisape God re op wem. Juda bo tatame rem ari Tuma Yenbo omuteke mette, opkap an remne tatame yenbo wete. Op wem, re Abraham rene tuma yenbo op wem. Nerenke an aboyei nowselri tatame remne heyar nente tetane. God Reri Siglow tuma op webo. ⁹ Abraham re God Reri Tuma omuteke meten habobem, God re rene heyar nenbem. God rene omuteke habobo tatame aboyei God re remne heyar nenbo. God re Abraham rene heyar nenbemkap, re remne etop heyar nenbo.

¹⁰ Moses Reri Wule nente webo tatame, kem heyar met. Kem yaper tete tetane. God Reri Tuma op webo. Tame rem Moses Reri Wule sete, rem er wule aboyei kwokwos kwokwos sete. Rem tep kap mesegente. Tame rem er wule tep mesegente, rem ker kwomke yite tetane. ¹¹ God Reri Tuma sene op webo. God rene omuteke habobo tatame God re remne tatame yenbo wete. Nem heyar op mettene. Moses Reri Wule nenbo tatame remne God re tatame yenbo be wete. ¹² Moses Reri Wulekene omuteke habobo wulekene rep kena kena. God reri tuma op webo. Moses Reri Wule nenbo tatame rem aboyei wule heyar nentek,

rem heyar somsom temente. Rem er wule tep mesegente, rem ker kwomke yite tetane.

¹³ Moses Reri Wule re op webu. Yike tatame rem wule wuri biragiyete, rem ker kwomke yite. Nem wule biragiyebu tatame, eker er wule re nemne ker kwomke yite wem. Krai re yan nemne kwobo lam, eker nem ker kwom be yite. God Reri Tuma op webu. Mek peikkerete tame rem ker kwomke yite. Jisas rene rem etop nenem. ¹⁴ God re Abraham rene tuma teiktem, re aboyei tatame remne heyar nente. Re Abraham rene wemkap, re etop nenbo. Jisas reri nenemkapke God re kiyi wemkap re etop nenbo. Juda bo tatame remne God re heyar nenbo. Eker, nem God rene omuteke habobo tatame nem God Reri Wow potbo. God re kiyi wemkap, nem etop potbo.

Moses Reri Wule re God reri teiktem tuma be wekrokte.

¹⁵ Ari gesmase, an kemne tame remri nenbo wule wuri wesowen kemri wuribai lisokwote. Tame pes rep tuma wuri natebon basrasbo, yike be yan er tuma be nasweyen agerbo kena sene be webu. Yehow. ¹⁶ Kiyi God re Abraham rene yuri heyar nente tuma natebom. Re Abraham reri nan rene yuri heyar nente wem. Reri Abraham rene op wem tuma re Abraham eterri nugwape nan etemne boker wem. Yehow. Re Abraham eterri wuriwou nan eterne heyar nente wem. Er nan re Krai. ¹⁷ An kemne er tuma tobo wesowte. God re Abraham rekene kiyi natebom. Sene nabe nugwape (430) yim, God re Moses rene wule ek newom. Er yuri newom wule re God reri Abraham rekene kiyi natebom tuma be teitkwunem.

¹⁸ Tame rem Moses Reri Wule nenen God re remne heyar nente wem, God reri natebom was rem be potte wem. Etopkap bo. God reri Abraham rekene kiyi natebom tuma re etop nente tetane.

¹⁹ Berke God re Moses rene wule newom? God re selem, yaper nen was kwom geike tete, eker re er wule newom. Er wule re som be temente. God reri Abraham rekene natebom nan re yam, er wule re sene be tem. God re er wule reri kwomri tame remne newom, rem Moses rene newom. Sene Moses re nugwape tatame remne newom. Moses re borborke tem tame. ²⁰ Tame wuri re yaku wiysage nente selte, re eterwou nente. Re borborke tetane tame rene yaku be newote. God re eterwou tetane. Eker, eterwou re Abraham rekene tuma natobom.

Moses Reri Wule re nemri hakmoikap, re nemne Krais rene panen yite.

²¹ Nem berke wete? Kap Moses Reri Wulekene God re kiyi natebom tumakene rep peiktame? Yehow. Wule wuri temente, tatame rem er wule sen God re remne potte wem, tatame rem er wule nenen rem yenbo tete wem. Etopkap wule be tetane. ²² God Reri Tuma op webo. Aboyei tatame rem yaper. Wule yaper re remne keikeretene. Etopkap tetane, tatame rem Jisas Krais rene omuteke habote, God re etemwoune heyar nente.

²³ Kiyi Krais re be yamenem, nem Jisas rene omuteke be habomenem, Moses Reri Wule nem semenem, er wule re nemne keikeremenem. Sene Jisas rene omuteke habobo wule tegek tem, Moses Reri Wule re nemne sene be keikerem. ²⁴ Kiyi Moses Reri Wule re nemne hakap lakeremenem.

Sene Kraiss re yam, nem rene omuteke habobo, eker God re nemne tatame yenbo webu. ²⁵ Gwopte nem Kraiss rene omuteke habobo, Moses Reri Wule re nemne sene be lakerebo.

Nem Jisas rene omuteke habote, nem God reri yen tete.

²⁶ Kem Kraiss Jisas rene omuteke habobo, eker kem God reri yen tem. ²⁷ Rem kemne okke waren tirmunem, kem Kraiss eterkene bogtene. Tatame rem tame oub wubokap, kem Kraiss rene wutene, kem eterkap tetane. ²⁸ Kem Kraiss eterke bogtene, kem tamesip tamesip. God re kemne labo, re kemne op be labo. Rane kem Juda tatame, rane kem agerbo tatame. Rane kem yaku lakere tame, rane kem yaku nenbo tatame. Rane kem tame, rane kem ta. Re etop be labo. Yehow. Kem Kraiss eterke bogtene, kem aboyei, kem tamesip tamesip. Kem tame beig wuriwou tetane. ²⁹ Kem Kraiss eterri tatame, eker kem Abraham eterri yennan. God re Abraham rekene natebom was kem potte tetane.

4

Kraiss eterri yakuke nem God reri yaku nen yen tem.

¹ Kem gwor tuma op meten habote. Tame re yen tetane, yuri ha re sate, yen re haneyen, re ha reri aboyei was potte. Er was et yen reri. Yen re eisow yen, re ha reri yaku nenbo tamekap. Re ha reri was be potte. ² Re eisow yen temenbo, hakmoi o agerbo tame rem er yen rene lakerebo. Maima ha re kiyi be samenemke wemkap, er yen re haneyen tebo, re ha reri was potte.

³ Kiyi nem yenkap temenem. Yeiwaregeri wulek nemne rager pagerbem, nem er wuleri kwulke temenem. ⁴ Op temenem, God eter wem yabelke re Reri Yen rene werasen yam. Ta wuri te rene wurem, re Moses Reri Wuleri kulke temenem. ⁵ Nugwape tatame rem er wuleri kulke temenem. Op temenem, Jisas re remne sene poten rem God reri yen tete, re eker yam.

⁶ Kem God reri yen tem, eker God re Reri Yen reri Wow kemne werasen yam. Re neremri wuribaike tetane, re op webu. Aba. Apiy. ⁷ Sene kem yeiwaregeri wuleri kulke be tetane. Kem er wuleri yaku bupo me nenbo tatame bo. Kem God reri yen tem, opkap kem God reri yenem remne newote wem wos, kem potte tetane.

Pol re Galesiari tatame remne pap kenakem metbem.

⁸ Kiyi kem God rene be metmenem, arkwu gambo rem god bo, kem etemri kulke temenem. ⁹ Sene kem God rene mettene, o an op wete, God re kemne mettene. Re kemne mettene, mapurke kem God reri wule yenbo mesegenen kem kiyiri wuleri kulke sene wurem? Kiyiri wule re yaper, re kitimenakene bo. Berke kem kiyiri wuleri yaku sene bupo me nente selbo? ¹⁰ Worwukene nabekene tebo wule, egesi yabelkene kem sene habon lom yokwobo. ¹¹ Kemri nenbokap an labo, an me akbo. Ari kemne weiwebem Tuma Yenbo, kem bupo wanwouke metbem. Ari kemkene temenemke nenbem yaku kap kelpe emik yite.

¹² Gesmase, an kemne omuteke webu. Kem arenkap tete. Kiyi an God reri Moses rene newom

Wuleri kwulke temenem, sene an er wule mesege-
nen an keremkap tem. Kem anne yaper be nenem.
¹³ Kem habote. An yaper meten temenemke, an
yan kemne Tuma Yenbo kiyi ek wesowem. ¹⁴ Ari
wesom kitimena be temenem. Kem op labem,
kem anne magel be taibem. Kem anne yaper be
nenbem. Kem God reri kwomri tame remne pap
yewobokap, o Kraiss Jisas eterne pap yewobokap,
kem anne etop pap yewom. ¹⁵ Kiyi kem anne
metekwasbem. Kiyi kemri anne metekwasbem
wule gwopte re mak tetane? Kem anne opkap
metekwasbet wem, kem anne kwobo lan kemri le
kebese yesen anne newote wem. Mapurke kem
anne sene be metekwasbo? ¹⁶ An kemne tuma
sekene weye, kap kem ari peiktame teye o bo?

¹⁷ Metye! Yuri yan kemne yikokon weyenbo
kayenbo tame, rem kemne kwobo late be habobo.
Rem habobo, kem nemne mesegegenen remne
metekwasen kwobo late selbo. ¹⁸ Tatame rem
agerbo tatame remne omuteke pap meten kwobo
late selte, et yenbo. Opkap kem etopwou som
nenbet. An be temente, kem etopwou nenbet, et
tumakene bo. ¹⁹ Kem areri yenkap. Ta rem yen
wurbo, rem mus metbokap, an kemne habobo,
an etopkap mus metbo. Kem Kraiss eterkap tetek,
an pap kwuye ek mette. ²⁰ Setate. An kemne
late tekatekabo. An keremkene temente, an
keremkene tuma heyar namrete, an etop selbo.
An siglowwou basrasbo, et yenbo bo. An kemne
kenakem habobo, an kemne kwobo mapurke late,
an habolaweibo.

Hagarkene Sarakene repri sikur sakur tuma.

²¹ Kem Moses Reri Wuleri kulke temente selbo tame, an kemne wemetbo. Kem er wuleri tobo heyar mettene? Tobo an kemne wesowte. ²² God Reri Siglow tuma op webo. Abraham re yen pes temenem. Yen wuri Sara teri yaku bupo me nenbem ta te rene wurem. Yen wuri Sara etet wurem. ²³ Yaku bupo me nenbem ta teri wurem yen, nugwape ta etem yen wurbokap, te rene etop wurem. Sag ta teri yen, God eter wemkap, te rene etop wurem. ²⁴ Sikur sakur tuma reri tobo gwor. Ta pes rep God eterri natobom tuma peskap. Hagar te Sainai Kwowke God reri natobom tuma mukutekem. Teri yenem rem yaku bupo me nenbet tetane. ²⁵ Sainai Kwow et Arebia nowselke tetane. Hagar te eter kwowkap. Te gwopete tetane Jeruselem kwomkap. Er kwomkene er kwomri tatamekene rem Moses Reri Wuleri kulke tetane. Rem er wule setene, rem yaku bupo me nenbo. ²⁶ Agerbo Jeruselem kwom et Hevenke tetane. Et kwom et neremri nawo. ²⁷ God Reri Siglowke basrastene tuma op webo.

Yen game a ta, ne
metekwaste.

Yen be wuren mus be
metbo ta, ne okbopwai
ten yaye tete.

Bupo me tetane ta teri
yen rem nugwapewai
tete tetane.

Tamekene ta teri yen rem
nugwape be tete tetane.

(Aisaia 54:1)

²⁸ Ari gesmase, God re Abraham rekene tuma natebon reri sag ta, Sara, te Aisak rene wuremkap,

nem etopkap tetane. Nem God reri yen tete, God re etop kiyi wem. ²⁹ Er yabel nowselri wulek wurem yen re God Reri Wow reri kitimenak wurem yen rene yaper nenbem. Gwopte etopkap som nenbo. ³⁰ God Reri Siglow tuma re be tuma webu? Re op webu. Ne neri yaku bupo me nenbo ta tene teri yenkene repne wekroken rep agerbo emik yite. Teri yen re har reri wosbaskene nowselkene be potte. Sag ta etetri yener eterwou re har reri wosbaskene nowselkene potte. ³¹ Gesmase, nem yaku bupo me nenbo ta etetri yenkap bo. Nem bupo me tetane ta etetri yenkap.

**Nem Krai re nemne omuteke habobo,
God Reri Wow re nemne kwobo
labo, nem agerbo tatame remne
heyar nenbo.**

(Sapta 5–6)

5

Krai re nemne saukrasem, nem agerbo wuleri kulke kap tete.

¹ Krai re nemne saukrasem, nem agerbo wuleri kwulke kap tete. Eker kem kitimena poten mol pan tetete. Tame rem kemne yikokon kem yaku bupo me nenbo tamekap kap tete.

² Metye. An Pol, an kemne sekene webu. Rem kemne mare tumas kutebo, Krai re kemne mapurke kwobo late. Bupowai! ³ Ari kemne weye tuma an sene webu. Tame rem kemne mare tumas kutete, kem nugwape agerbo wule wuri kap pelebitete. Moses Reri Wule kem aboyei nente. Kem etop be nente, kem yaper tete tetane. ⁴ Moses

Reri Wule sebo tatame rem op habobo. Nem er wule sebo, God re nemne tatame yenbo webu. Yehow, re kemne etop be wete. Kem er wule sebo, kem Krai rene magel taitene. God re kemne pap mapurke mette. Re kemne mapurke kwobo late. ⁵ God Reri Wow eterri kitimenak nem God rene omuteke habobo. Nem rene kowtene, re nemne tatame yenbo wete. ⁶ Nem Krai eterkene bogtene tatame, rane nem mare tumas kutetene, rane bo. God re etop be habobo. Nem rene omuteke habon agerbo tatame remne pap meten heyar nenbo, etopkap wule re metekwasbo.

⁷ Kiyi kem Krai reri Tuma Yenbo heyar meten nenbem. Sene yike yan kemne sewayemke, kem er tuma sekene mesegenem? ⁸ Kemne wepotem God re kemne opkap wuribai yaper be newom. Yehow. ⁹ Kem habote. Kwayekek rastene kwoi wuri kupoite, nugwape kwoi rem kirkir kupoite. Kem agerbo tuma mette, kem etopkap yaper tete. ¹⁰ An omuteke habobo, Haneyen re kemne kwobo late, kem ari habobokap kap tobote. Kem agerbo tame remri habobokap be tobote. Kemri wuribai yaper nenbo tame reri sig an be mettene. God eter re rene yaper sein nente tetane.

¹¹ Gesmase, rane tame rem anne op webu. Pol re op webu. Tame rem mare tumas kwutate, et yenbo. Metye. An mare tumas kwutate wete wem, rem anne yaper be nente wem. Krai re tatame remri gwulek sam tuma, mare tumas kwutabo tame rem er tuma nasweibo, eker rem anne yaper som nenbo. ¹² An habobo, mare tumas kutebo tame rem kemri pap rigelbo. Eker an habobo, rem etem kworer yomo potte.

¹³ Ari gesmase, God re kemne wepotem, re kemne saukrasem, kem kiyiri wuleri kulke sene be tetane. Opkap, kem kap habote, kem kiyi nenbemkap kem nente. Kem etopkap mane habote. Kem metkereke wuleri kulke sene kap tete. Kem awosein awosein pap meten yaku kwobo labet. ¹⁴ Moses Reri Wule aboyei remri tobo gwopkap. Kerem kworer wesom habon heyar nenbopak, kem agerbo tatame remne kirkir etop heyar nenbet. ¹⁵ Kem awosein awosein gwule kap ten kap naite. Et por wale rer rersip natakbokap. Kem op nente, kem heyar la. Kem awosein awosein yaper nente, kem aboyei sate tetane.

God Reri Wowri wulekene kiyiri wuribai yaperri wulekene.

¹⁶ An kemne webu. God Reri Wow reri webu wule kem heyar meten nenbet, kem kiyiri wuribai yaper kap nente. ¹⁷ Kiyiri wuribai yaper reri wule re God Reri Wow reri wule teitkwunte selbo. God Reri Wow reri wule re kiyiri wuribairi wule teitkwunte selbo. Rep peiktame. Eker, nemri selbokap nem be nenbo. ¹⁸ Kem God Reri Wow reri tuma meten etop nente, kem Moses Reri Wuleri kulke be temente.

¹⁹ Kiyiri wuribai yaper reri wule, aboyei tatame rem mettene. Er wule yaper rem gwopkap. Muye bisi mare bisi yibo wule, agerbo wule yaper saper, pap tetebo wule yaper, ²⁰ sukwiye wurabo wule, nubakene piyaruwkene nenbo wule, ei naibo wule, gwule tebo wule, pap yokbo wule, wesom kworer habobo wule, tuma kukwonbo wule, kena kena tebo wule, ²¹ ayekwutebo wule, ok

yaper an sisi pen belebo wule, sekwo lomun wos yaper nenbo wule. Metkereke wule yaper kem nenbo. Kemne kiyi wemkap, an kemne sene webo. Op nenbo tatame rem God reri kwomke be yite tetane.

²² God reri wule re kena. God Reri Wow re kemne gurereke, kem gwop nente. Kem tatame remne pap yewon heyar nenbet, kem metek-waskene temente, kem pap kwuye met temente. Tatame rem kemne yaper nente, kem remne yaper sein be nente. Kem agerbo tatame remne kwobo lan heyar nenbet. Kem wule yenbowou nenbet. ²³ Kem tatame remne elen me nenbet. Kem wuribai yaper teitkwunen wuribai yenbowou nenbet. Tatame rem er wule yenbo nenbet, yike remne sewaite? Moses reri Wule re remne sewaite. ²⁴ Jisas Kraisi rene omuteke habobo tatame rem remri kiyiri wuribai yaper poten me kwuren peikkeren sam. Remri pap tetebo wos yaper, pap yewobo wos yaper etek kirkir peikkeren sam.

²⁵ God Reri Wow re nemne wuribai yenbo newom. Eker reri webokap, nem etopwou heyar meten nenbet. ²⁶ Kem kemri sig bukri kworer kap habon wete. Kem agerbo tatame remne pap sebiye kap pen rem kap naite. Kem agerbo tatame remri wos kap ayekwutete.

6

Be awos supa ne raste, etopkap awos supawou ne potte.

¹ Gesmase, God rene omuteke habobo tame wuri re yaper wos nente, kem op late, God Reri

Wow reri tuma metbo tame kem rene heyar heyar tuma yenbo weiwete. Kem op nente, re wuribai yenbo sene potte. Metye. Kerem mere kem heyar la. Satan re kemne kirkir kap seilate. ² Kem awosein awosein limkene wos labet. Op nente, kem Kraisi reri pap metbo wule heyar sebet. ³ Sigkene bo tatame rem kworer sig bukri kap habote. Op habobo tatame rem remri wuribai kworer yikokobo. ⁴ Kem kerem nenbo yakuwou se pen labet. Kem yenbo late, kem okbop tete. Kem agerbo tameri yakukene keremri yakukene kap se pete. ⁵ Aboyei tatame rem etemri maimelime limkene wos sete.

⁶ God Reri Tuma metbo tatame rem God Reri Tuma remne wesowbo tame rene awoskene yenbo woskene newote.

⁷ Kem kworer kap yikokote. Tatame rem God rene mapurke yikokote. Tatame remri nenbokap, God re remne etop sein nente tetane. Tatame rem awos nanokwobo, yuri rem er awos sene poten abo. ⁸ Etopkap, tame rem remri wuribai yaper som nenbet, rem yaper tete tetane. Tame rem God Reri Wow reri webokap nenbet, rem heyar som-som tementelime tetane. ⁹ Nem wule yenbo nente kap poite. Nem wule yenbo be mesegenen murisi som nenbet, God re wete yabelke re nemne heyarwai nente tetane. ¹⁰ Opkap tetane, kelow tementelime, nem aboyei tatame remne heyar nenbet. God rene omuteke habobo gesmasekene, nem remne heyarsubu nenbet.

Pol re Kraisi rene melime kwuren peiken sam tuma re okbop tebem.

¹¹ Ekla. Ari letke an kemne basrasbo, an sikabe basrasbo. Gwor tuma kem heyar la. ¹² Metye. An kemne sene webo. Kemne mare tumas kutete webo tame rem sig bukrewou potte habobo. Rem mettene, Krai re nemri yaper nen woske sam tuma rem wesowte, Juda tame rem remne yaper nente. Eker rem aken rem kemne Moses reri Wule nente webo. Rem kemne mare tumas kutete webo. ¹³ Mare tumas kutete wule sebo tatame rem Moses Reri Wule nugwape welepe be nenbo. Rem sig bukri potte habobo, eker rem kemne mare tumas kutete webo. Kem remri webokap nente, rem kworer gabote. ¹⁴ An metkereke wos be gabote. Yehow. Haneyen Jisas Krai rene me kwuren peiken sam wulewou an gabobo. An eterkene sam, opkap an nowselri tatame remri wule, remri nenbokap sene be habobo. An sa tamekap tetane, eker an nowselri wule sene be nenbo. ¹⁵ Metye. Rane nem mare tumas kutetene, rane nem mare tumas be kutetene. God re etop be habobo. Tatame rem wuribai ager poten wule yenbo nenbo, re etopwou habobo. Et wos bukrewai. ¹⁶ God reri wule heyar sebo tatame rem Israelri tatame sekene. Rem God eterri tatame. An selbo, God re remne pap som metbet, rem pap yenbo som temente.

¹⁷ An selbo, tame wuri re anne yaper sene be nente. An Jisas reri yaku nenbem, rem anne pebem, er burpu ari wesomke som tetane. Tatame rem etop late, rem habote, re Jisas reri yaku nenbo tame.

¹⁸ Gesmase, nemri Haneyen Jisas Krai re kemne pap meten kwobo labet. An etop selbo. Et sekenewai.

**God Reri Teiktem Tuma Ager
The New Testament in the Yamano Dialect of the
Yessan-Mayo Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Yssan-Mayo Yamano
long Niugini**

copyright © 1980, 2004 Lutheran Bible Translators

Language: Yessan-Mayo (Yamano) (Yessan-Mayo)

Dialect: Yamano

Translation by: Lutheran Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

61a6ffd9-3aa5-58b7-982d-b5ada9490557